

Regler for inndeling av regionale helseforetak og helseforetak i Enhetsregisteret (ER)

Oppdatert desember 2024

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	4
1.1	Viktig bruk av korrekte opplysninger	4
1.2	Enhetsregisteret (ER) ved Brønnøysundregistrene	4
1.3	Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF) i SSB	4
2	Begreper	4
2.1	Hovedenheter og underenheter	4
	Hovedenhet (foretak).....	4
	Underenhet (bedrift).....	5
2.2	Definisjon av bedrift (underenhet).....	5
	Hjelpeaktiviteter	5
2.3	Hjelpeforetak.....	6
2.4	Næringskoder	6
2.5	Andre inndelinger – funksjoner i regnskapsrapporteringen (OX)	7
3	Registrering av bedrifter i helseforetak (HF)	7
3.1	Hovedregler registrering av bedrifter.....	7
	Arbeidssted - bedrift på flere adresser.....	7
	Aktivitet – bedrifter i forskjellige næringer.....	7
3.2	Næringskoder i helseforetakene.....	7
	Alminnelige somatiske sykehus, næringskode 86.101	7
	Somatiske spesialsykehus, næringskode 86.102	7
	Institusjoner i psykisk helsevern for voksne, næringskode 86.104	7
	Institusjoner i psykisk helsevern for barn og unge, næringskode 86.105.....	7
	Rusmiddelinstitusjoner, næringskode 86.106.....	8
	Forskningsvirksomhet	8
	Administrasjon/støttefunksjoner.....	8
	Andre tjenester	8
4	Regionale helseforetak (RHF).....	8
5	Innmelding av ansatte i A-ordningen	9
5.1	Administrasjon og støttefunksjoner (hjelpeaktiviteter).....	9
5.2	Flere arbeidsforhold	9

5.3	Vikarer og ekstrahjelp.....	9
5.4	Yrke.....	9
6	KOSTRA-funksjoner.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
7	Melde endringer til ER/BoF	10
8	Spørsmål.....	10

1 Innledning

Dette notatet inneholder informasjon om regelverket for registrering av virksomhet i regionale helseforetak (RHF) og helseforetak (HF) i Enhetsregisteret (ER) og i Statistisk sentralbyrås (SSBs) Bedrifts- og foretaksregister (BoF).

Denne inndelingen ligger også til grunn for RHFes og HFes rapportering av arbeidstakere til A-ordningen.

De statistiske enhetene (bedrift) er definert i Eurostats forordningen for statistiske enheter, No 696/93. Gjennom EØS-avtalen er Norge forpliktet til å følge denne forordningen. SSBs definisjon av bedrift gjelder også i Enhetsregisteret, jf. Lov om Enhetsregister med forskrift.

1.1 Viktig bruk av korrekte opplysninger

En detaljert inndeling av bedrifter etter beliggenhetsadresser og næringskoder brukes blant annet til utarbeidelse av offisiell statistikk hos SSB. Helseforetakene har ansvar for at egne bedrifter og løpende rapportering av arbeidstakerne er korrekt registrert. Dette er avgjørende for kvaliteten på en rekke statistikker som Statistisk sentralbyrå (SSB) utarbeider.

Foruten helseforetakene selv, er det en rekke sentrale brukere av disse tallene, som departementer og direktorater, Teknisk beregningsutvalg for spesialisthelsetjenesten, regionale og nasjonale forskningsmiljøer, bransjeorganisasjoner, yrkessammenslutninger og konsulentfirmaer.

Det er svært viktig at helseforetakene har en felles forståelse av registreringen, på tvers av fagområde og økonomiavdeling, og gode rutiner som sikrer god informasjonsflyt ved endringer i virksomheter og arbeidsforhold.

Den geografiske oppdelingen gir mulighet for å lage kart/statistikk over arbeidsplasser etter f.eks. kommune, bydeler og grunnkrets ved kopling til Matrikkelen. Dette er nyttig blant annet i lokale transportanalyser.

1.2 Enhetsregisteret (ER) ved Brønnøysundregistrene

Enhetsregisterets funksjon er å samordne opplysninger om næringslivet og offentlige virksomheter fra ulike offentlige registre.

Andre tilknyttede registre plikter ut fra enhetsregisterloven å samarbeide med Enhetsregisteret og holde opplysningene i registeret oppdaterte.

1.3 Bedrifts- og foretaksregisteret (BoF) i SSB

BoF er et av flere tilknyttede registre til Enhetsregisteret. BoF oppdateres hvert døgn fra Enhetsregisteret.

BoF gir oversikt over alle foretak (hovedenheter) og foretakenes aktiviteter (underenheter) i privat og offentlig sektor i Norge. BoF skal være et heldekkende og kvalitetssikret register, og utgjør en felles populasjon for statistikkproduksjon i SSB.

Statistisk sentralbyrå er også ansvarlig for registrering og vedlikehold av underenheter i helseforetakene i Enhetsregisteret.

2 Begreper

I Enhetsregisteret (ER) og i Statistisk sentralbyrås Virksomhets- og foretaksregister (BoF) brukes følgende begreper:

2.1 Hovedenheter og underenheter

Hovedenhet (foretak)

Hovedenhet er et samlebegrep for personer, selskaper, foreninger, kommuner, helseforetak og andre som har plikt eller rett til å registrere seg i Enhetsregisteret. Regionale helseforetak (RHF) og

helseforetak (HF) er registrert med organisasjonsform SÆR, annet foretak iflg. særskilt lov, og er hovedenheter. Helseforetakene er knyttet opp mot det regionale helseforetak de tilhører gjennom en hierarkisk struktur.

Underenhet (bedrift)

Underenheter registreres for aktivitetene hovedenheten driver. En hovedenhet kan ha én eller flere underenheter. Underenheter er ikke selvstendige juridiske enheter, men alltid underlagt en hovedenhet.

Hovedregelen er at alle hovedenheter som driver næringsvirksomhet og/eller har ansatte skal ha minst én underenhet.

Alle helseforetak har flere underenheter. Helseforetakenes underenheter har organisasjonsform Bedrift (BEDR) Hver bedrift er registrert med eget organisasjonsnummer. Bedriftenes organisasjonsnummer er knyttet opp mot helseforetakets organisasjonsnummer.

Det skal ikke registreres flere bedrifter med samme næringskode på samme adresse. Bedrifter registreres etter beliggenhetsadresse og næringskode, ikke etter målgrupper, sykdommer, yrkesgrupper osv. hvis ikke aktiviteten oppfyller reglene for registrering av bedrift.

2.2 Definisjon av bedrift (underenhet)

Bedrift er definert som:

En lokalt avgrenset funksjonell enhet hvor det hovedsakelig drives aktiviteter som faller innenfor en bestemt næringsgruppe.

Av definisjonen følger at man skal registrere bedrifter etter følgende hovedprinsipper:

- 1) beliggenhet (fysisk adresse). Det skal registreres én bedrift for hver adresse der minst én person har sin faste arbeidsplass.
- 2) hva slags type *aktivitet* som drives (næringskode). Hvis det drives aktivitet innen flere næringskoder på samme sted skal hver næring, som sysselsetter minst 5 personer, være registrert som egen bedrift.

Hjelpeaktiviteter

Unntatt fra punkt 2 ovenfor er såkalte hjelpeaktiviteter. Hjelpeaktiviteter har som oppgave å støtte hovedaktivitetene ved å bidra med tjenester som brukes i denne. Hjelpeaktiviteter er støttefunksjoner som for eksempel administrasjon, regnskap, IT, transport, eiendomsforvaltning, renhold, innkjøp, kantine for egne ansatte. I helseforetakene regnes også røntgen, laboratorietjenester og ambulansetransport som hjelpeaktiviteter da disse aktivitetene anses som en del av diagnostisering og behandling av pasientene.

- Hjelpeaktiviteter skal ikke registreres som egne bedrifter så lenge de foregår på samme adresse som hovedaktiviteten de betjener.
- Hvis hjelpeaktivitet er lokalisert på annen adresse enn aktiviteten de betjener skal de registreres (punkt 1 ovenfor) som egne bedrifter – såkalte hjelpeavdelinger.

Næringskoding av hjelpeavdelinger

At hjelpeaktiviteter registreres fordi de er lokalisert på annen adresse enn hovedaktiviteten de betjener skal ikke påvirke næringsplasseringen. Hjelpeavdelingene grupperes på samme næringskode som hovedaktiviteten de betjener. I tillegg skal de ha en kode som viser faktisk aktivitet i hjelpeavdelingen. Tilleggs-koden registreres for å vise faktisk aktivitet på adressen, for eksempel at det ikke er et alminnelig sykehus på adressen til et administrasjonskontor.

Eksempler:

Sykehusets røntgenavdelinger tilhører næringskode 86.101, Alminnelig somatiske sykehus, og skal ikke registreres som egen bedrift så lenge røntgenavdelingen er samlokalisert med sykehuset. Hvis røntgenavdeling er lokalisert på egen adresse skal den registreres men fortsatt grupperes på næringskode 86.101. Det samme gjelder poliklinikker.

Hjelpeavdelinger tildeles en kode i tillegg til selve næringskoden. Røntgenavdelingen på egen adresse vil få næringskode 86.101, Alminnelig somatiske sykehus og tilleggskode 86.906, Medisinske laboratorietjenester.

Røntgenavdeling

Røntgen/laboratorier underlagt helseforetak registreres som egen bedrift kun hvis den er lokalisert på egen adresse.

Næringskode: 86.101, Alminnelige somatiske sykehus

Tilleggskode: 86.906, Medisinske laboratorietjenester

Ambulanse- og luftambulansetjeneste

Ambulansetjeneste underlagt helseforetak registreres som egen bedrift kun hvis den er lokalisert på egen adresse.

Næringskode: 86.101, Alminnelige somatiske sykehus

Tilleggskode: 86.907, Ambulansetjenester

Administrasjonskontor

Administrasjon i helseforetakene registreres som egen bedrift kun hvis den er lokalisert på egen adresse.

Næringskode: 86.101, Alminnelige somatiske sykehus

Tilleggskode: 88.110. Kombinerte kontortjenester

2.3 Hjelpeforetak

Når et HF ikke behandler pasienter, men kun yter tjenester til andre HF defineres hele foretaket som hjelpeforetak. Det gjelder for eksempel HF som kun yter tjenester som IT, innkjøp eller eiendomsdrift og tjenestene kun ytes til andre HF. Slike HF skal kodes på samme måte som hjelpeavdelinger beskrevet ovenfor. Det skal registreres bedrift for hver adresse foretaket har minst én ansatt. Alle foretakets bedrifter er hjelpeavdelinger.

2.4 Næringskoder

Næringskoder fastsettes etter Standard for næringsgruppering. Gjeldende standard er betegnet SN2007 som bygger på EUs Nace Rev.2. Dette er en internasjonal standard som er beregnet for bruk i offisiell statistikk. Hver bedrift skal påføres en næringskode som fastsettes på bakgrunn av hovedaktivitet. Standard for næringsgruppering SN2007 finner du her: <https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/6>

Helseforetakene har i hovedsak bedrifter i næringshovedområde Q Helse- og sosialtjenester.

Ny Standard for næringsgruppering vil bli innført i Enhetsregisteret 1. september 2025. På SSBs nettsider kan man se [endringer fra SN2007 til SN2025](#). Når ny standard tas i bruk vil helseforetakene i hovedsak ha bedrifter i næringshovedområde R Helse- og sosialtjenester.

SSB foretar omkodning til ny standard. Helseforetakene vil bli kontaktet av SSB dersom vi trenger bistand til dette arbeidet.

2.5 Andre inndelinger – funksjoner i regnskapsrapporteringen (OX)

I rapporteringen av resultatregnskap til SSB (OX) skal HF og RHF fordele inntekter og kostnader til [funksjoner](#). Funksjonene er for eksempel «somatikk» og «psykisk helsevern for voksne», og viser hvor mye ressurser som brukes innenfor hver tjeneste.

Regnskapsrapporteringen på funksjoner skal være uavhengig av hvordan helseforetakene har organisert tjenestene. Det er ikke et 1:1 forhold mellom funksjonsfordelingen i regnskapene og næringskoder. Ved registrering i ER og BoF er det næringskodene som har betydning

3 Registrering av bedrifter i helseforetak (HF)

3.1 Hovedregler registrering av bedrifter

Registrering etter type aktivitet (næringskode) og beliggenhetsadresse brukes blant annet til utarbeidelse av offisiell statistikk hos SSB og av andre brukere i samfunnet, blant annet Helse- og omsorgsdepartementet og Helsedirektoratet, bransjeorganisasjoner, yrkessammenslutninger og næringslivet for øvrig.

Arbeidssted - bedrift på flere adresser

Det skal registreres en bedrift for hver adresse der minst én person har sin faste arbeidsplass. Det skal registreres bedrifter for hver adresse selv om det er i samme kommune eller i samme by. Forskjellige gate-/vegadresser regnes som forskjellige adresser.

Årsaken er blant annet at sysselsetting skal fordeles geografisk i statistikkene.

Unntak: Sykehus/institusjoner som er så store at de av den grunn sammenhengende strekker seg over flere gate-/vegadresser trenger ikke registrere hver adresse/husnummer som egen bedrift.

Aktivitet – bedrifter i forskjellige næringer

Når et HF driver aktivitet innen forskjellige næringskoder *på samme sted* skal hver aktivitet/næring som nevnt under 3.2 nedenfor registreres som egne bedrifter hvis aktiviteten sysselsetter minst 5 personer (heltid eller deltid).

3.2 Næringskoder i helseforetakene

Alminnelige somatiske sykehus, næringskode 86.101

Næringskode 86.101 omfatter all diagnostisering og behandling på alminnelige somatiske sykehus, inkludert laboratorietjenester, røntgen, ambulansetjeneste og somatiske poliklinikker.

Somatiske spesialsykehus, næringskode 86.102

På denne koden grupperes kun spesialsykehus som bare behandler pasienter med én spesiell sykdom som kreft, lungesykdom, revmatisme mv. samt sykehus som kun driver medisinsk rehabilitering. Alminnelige sykehus trenger ikke registrere egne bedrifter for kreftavdeling, revmatismeavdeling, osv.

Institusjoner i psykisk helsevern for voksne, næringskode 86.104

Psykiatriske sykehus for voksne, primært pasienter over 18 år, og psykiatriske avdelinger for voksne ved alminnelige sykehus, grupperes på næringskode 86.104.

Institusjoner i psykisk helsevern for barn og unge, næringskode 86.105

Psykiatriske sykehus for barn og unge voksne, primært pasienter 0-17 år, og psykiatriske avdelinger for barn og unge ved alminnelige sykehus, grupperes på næringskode 86.105.

Rusmiddelinstitusjoner, næringskode 86.106

Sykehus, eller sykehusavdelinger som driver tverrfaglig spesialisert rusarbeid, grupperes på næringskode 86.106.

Somatiske poliklinikker skal grupperes som Alminnelige somatiske sykehus på næringskode 86.101 og skal følgelig ikke registreres som egne bedrifter så lenge de er samlokalisert med sykehuset, jf. kap. 2.2 om hjelpeaktiviteter.

Grunnet statistiske behov skal poliklinikker i psykisk helsevern registreres som egne bedrifter selv om de er samlokaliserte med sykehuset eller annen aktivitet.

Poliklinikker i psykisk helsevern for voksne, næringskode 86.223

Omfatter poliklinikker i psykisk helsevern for voksne, primært pasienter over 18 år.

Poliklinikker i psykisk helsevern for barn og ungevoksne, næringskode 86.223

Omfatter poliklinikker i psykisk helsevern for barn og unge, primært pasienter 0-17 år.

Rusmiddelpoliklinikker, næringskode 86.225

Omfatter poliklinikker (dagbehandling) av rusmisbrukere, inkludert ansvar for legemiddelassistert rehabilitering.

Pasienthotell tar i hovedsak imot pasienter som ikke har behov for intensiv sykehusbehandling, men som fortsatt er innskrevet i sykehuset. Pasienthotell tilhører næringskode 86.101 og trenger følgelig ikke registreres som egen bedrift hvis det er samlokalisert med sykehuset det betjener.

Sykehotell tar i hovedsak imot personer og deres pårørende som ennå ikke er innskrevet på sykehus, men som venter på innskrivning eller mottar poliklinisk behandling eller dagbehandling. Tilbudet er ikke en helsetjeneste og benyttes særlig av pasienter og pårørende med lang reisevei. Sykehotell må registreres som egen bedrift og grupperes på næringskode 55.101, Drift av hoteller, pensjonater og moteller.

Forskningsvirksomhet

Helseforetakenes forskningsvirksomhet skal registreres som egne bedrifter. Næringskoder for forskning er:

72.110, Forskning og utviklingsarbeid innen bioteknologi

72.190, Annen forskning og annet utviklingsarbeid innen naturvitenskap og teknikk.

Administrasjon/støttefunksjoner

Administrasjon og støttefunksjoner (renhold, vaktmester, kontorpersonale, IT-tjenester, pasienttransport, røntgen, osv.) registreres som egne bedrifter kun hvis de ikke er samlokalisert med aktiviteten de yter tjenester til, jf. Pkt. 2.2 om hjelpeaktiviteter.

Andre tjenester

Andre tjenester helseforetakene driver, som ikke er direkte relatert til sykehusdrift, skal registreres som egne bedrifter. Eksempler:

- Kompetansesentra og annen spesialundervisning, næringskode 85.203
- Kiosk/kafedrift, næringskode 47.112/56.101

4 Regionale helseforetak (RHF)

Regionale helseforetak som kun har aktivitet innen administrasjon skal registreres med én bedrift for hver adresse/kontor.

Næring: 84.120 Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell m.m.

Dersom RHF også har aktivitet som ikke hører inn under administrasjon, skal dette registreres som egne bedrifter etter reglene i kap. 3 ovenfor.

5 Innmelding av ansatte i A-ordningen

SSB bruker tall på arbeidstakere som helseforetakene rapporterer via A-ordningen. Det er derfor viktig at arbeidstakerne rapporteres på den bedrift de faktisk arbeider i.

5.1 Administrasjon og støttefunksjoner (hjelpeaktiviteter)

Ansatte i administrasjon og støttefunksjoner skal rapporteres på bedrift med korrekt adresse, det vil si den adresse der de har sin faste arbeidsplass. Hvis støttefunksjonen er av ambulerende karakter, f.eks. vaktmestere og renholdsarbeidere, rapporteres de på den adresse der støttefunksjonen administreres fra.

Når ansatte i administrasjon og støttefunksjoner er samlokalisert med de aktivitetene de administrerer/ytter tjenester til rapporteres de ansatte på den bedriften som utgjør den viktigste delen av det de administrerer/ytter tjenester til.

5.2 Flere arbeidsforhold

Hvis en arbeidstaker har to eller flere arbeidskontrakter med helseforetaket, skal arbeidstakeren registreres i hver bedrift som vedkommende har kontrakt med.

Dersom arbeidstakeren kun har én arbeidskontrakt med helseforetaket, men faktisk arbeider ved flere bedrifter, skal arbeidstakeren registreres ved den bedriften der hun/han arbeider mest (utgjør den største delen av stillingen). Hele stillingsprosenten (ifølge arbeidskontrakten) skal registreres på enheten der arbeidstakeren arbeider mest.

5.3 Vikarer og ekstrahjelp

Personer som kun utfører arbeid ved ekstra behov som f.eks. ved ferie eller sykdom, skal registreres i de periodene de har arbeid. Disse skal rapporteres på den bedriften de arbeider mest.

5.4 Yrke

Ved innmelding i A-ordningen skal det fylles ut informasjon om yrke.

Hovedregler for riktig yrkeskode:

- Hvilken yrkeskode en stilling skal ha bestemmes av arbeidsoppgavene. Det vil si at yrkeskoden skal tilsvare konkrete arbeidsoppgaver, ikke formell utdanning og kompetanse hos den enkelte, heller ikke type ansettelsesforhold, kontrakt eller lønn. To ansatte som utfører samme arbeidsoppgaver skal ha samme yrkeskode.
- Ved blanding av arbeidsoppgaver på samme kompetansenivå, skal det brukes en yrkeskode som tilsvarer oppgavene som det brukes mest tid på.
- Ved blanding av arbeidsoppgaver på ulikt kompetansenivå skal det brukes en yrkeskode som tilsvarer oppgavene som krever høyest kompetanse.

En egen rettleiding for koding av yrke i helseforetak kan finnes på: <https://www.ssb.no/arbeid-og-lonn/sysselsetting/artikler/yrkeskatalogen>

6 Funksjoner

Helseforetakene skal rapportere [funksjonsfordelte](#) regnskapsdata. Administrative kostnader og felleskostnader i helseforetakene (HF) skal fordeles på fagfunksjoner før helseforetaket rapporterer til SSB. Kostnader knyttet til de regionale helseforetakene (RHF) regnes i utgangspunktet som administrative kostnader, men de kan ha kostnader i andre fagfunksjoner.

Næringskode		KOSTRA-funksjon	
86.101	Alminnelige somatiske sykehus	620	Somatiske tjenester

86.102	Somatiske spesialsykehus	620	Somatiske tjenester
86.104	Institusjoner i psykisk helsevern for voksne	641	VoP – Psykisk helsevern for voksne; Sykehus og annen behandling
86.223	Poliklinikker i psykisk helsevern for voksne	642	VoP – Psykisk helsevern for voksne; Distriktpsikiatriske sentra og annen behandling
86.907	Ambulansetjenester	600	Prehospitale tjenester
86.906	Medisinske laboratorietjenester	636 637	Radiologiske tjenester Laboratorietjenester
86.107	Rehabiliterings- og opptreningsinstitusjoner	630	Somatisk habilitering og rehabilitering
86.105	Institusjoner i psykisk helsevern for barne- og unge	651	BUP - Psykisk helsevern for barn og unge
86.224	Poliklinikker i psykisk helsevern for barn og unge	651	BUP - Psykisk helsevern for barn og unge
55.101	Drift av hoteller, pensjonater og moteller (Sykehotell)	620	Somatiske tjenester
86.106	Rusmiddelinstusjoner	681	Rus – Tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelmisbrukere
86.225	Rusmiddelpoliklinikker	681	Rus – Tverrfaglig spesialisert behandling av rusmiddelmisbrukere
84.120	Offentlig administrasjon tilknyttet helsestell m.m.	400	Administrasjon
	Flere ulike næringer	606	Pasienttransport

7 Melde endringer til ER/BoF

Helseforetak (organisasjonsform SÆR, annet foretak ifølge særskilt lov) kan foreløpig ikke benytte seg av elektronisk registrering via Altinn.

Endringer, nyregistreringer og nedleggelse på hovedenhetene meldes på skjemaet «Samordnet registermelding del 1 – Hovedblankett BR1010». Skjema for nedlasting finner du her:

<https://www.brreg.no/produkter-og-tjenester/vare-skjema/samordnet-registermelding-del-1-hovedskjema/>

Endring, nyregistrering og nedleggelse av bedrifter (underenheter) meldes i skjemaet «Samordnet registermelding, del 1B, BR1012». Dette skjemaet finner du her: <https://www.brreg.no/produkter-og-tjenester/vare-skjema/skjema-for-underenheter-aktivitet-pa-flere-adresser/>

8 Spørsmål

Spørsmål om reglene for registrering av bedrifter kan rettes til Statistisk sentralbyrå, Bedrifts- og Foretaksregister på telefon 62 88 55 88 eller e-post BoF@ssb.no.

Spørsmål knyttet til yrkeskodingen kan rettes til yrke@ssb.no.